

**BABA-BEBEK BAĞLANMASI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER;
MANİSA ÖRNEĞİ ⁽¹⁾****FATHER-BABY ATTACHMENT AND INFLUENCING FACTORS;
MANISA CASE***Seval KILAN¹, Saliha ÖZPINAR²*¹ *Yunusemre İl Sağlık Müdürlüğü, Manisa / Türkiye*² *Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Tıp Fakültesi Halk Sağlığı A.D., Antalya / Türkiye***ORCID ID: 0000-0002-6246-5431¹, 0000-0002-9860-996X²**

Öz: Amaç: Bu araştırmanın temel amacı baba-bebek bağlanma ilişkisi ve etkileyen faktörlerin saptanmasıdır. **Gereç ve Yöntem:** Araştırma, 1 Ocak 2019- 1 Nisan 2019 tarihleri arasında yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Manisa ili Yunusemre ilçesinde yaşayan 6-12 aylık bebeğe sahip evli erkekler oluşturdu (N:1385). Örneklem büyüklüğünü belirlemede bilinmeyen prevalans %50 olarak alınmıştır ve 0.05 yanılma düzeyinde %95 güven aralığında en düşük örneklem büyüklüğü 301 olarak belirlendi. **Bulgular:** Araştırmaya katılan babaların B-BBÖ ölçeğinden aldıkları puan dağılımı $73 \pm 9,1(43-89)$ 'dir. Üst sosyal statüde bulunan, düzenli bir çalışma durumu olan, evlilik süresi 10 yıl altı olan, eş ile akraba olmayan, birlikte yaşanan eş ile evlenme yaşı 20 yaş ve üzeri olan, ilk bebeği olan babaların toplam bağlanma düzeyleri daha yüksek olup daha olumlu bağlanma davranışları gösterdikleri belirlendi. 8 ay ve daha küçük bebeğe sahip babalar ile 40 yaş altı babaların sabır ve hoşgörü düzeyleri daha yüksektir. **Sonuç:** Baba- bebek bağlanması sosyoekonomik faktörlerden etkilenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bebek, Baba, Bağlanma

Abstract: Objective: The aim of this study was to determine the relationship between father-baby attachment and the influencing factors. **Materials and methods:** The research was conducted between 1 January 2019 – 1 April 2019. The study population consisted of married men who had a baby of 6-12 months and were resident in Yunusemre district of Manisa province (N: 1385). The unknown prevalence was assumed as 50% for determining the sample size, so the min. sample size was determined as 301 in the 95% confidence interval at 0.05 error level. **Results:** The distribution of the scores of the fathers, which was taken from the B-BBÖ scale, was $73 \pm 9,1(43-89)$. Fathers who are in upper social status, who have a regular working status, who are under 10 years of marriage, who have not blood relation to the spouse, who are married to the present spouse in the age of 20 years and older, and who have the first baby have higher total attachment levels and show more positive bonding behaviors. Fathers with babies under the age of 8 months and fathers under 40 years age have higher levels of patience and tolerance. **Conclusion:** Father-baby attachment is influenced by socioeconomic factors.

Keywords: Baby, Father, Attachment

Doi: 10.17363/SSTB.2020.35.1

- (1) **Sorumlu Yazar, Corresponding Author: Saliha ÖZPINAR “Doç. Dr., Assoc. Prof”, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Tıp Fakültesi, Halk Sağlığı A.D., Antalya / Turkey, salihaozpinar@gmail.com, Geliş Tarihi / Received: 11.12.2020, Kabul Tarihi / Accepted: 02.04.2020, Makalenin Türü: Type of Article: (Araştırma ve Uygulama / Research and Application) Çıkar Çatışması / Conflict of Interest: Yok / No, Etik Kurul Raporu veya Kurum İzin Bilgisi - Ethical Board Report or Institutional Approval, Var/Yes “Approval for this study was granted by the Clinical Research Ethics Committee of Celal Bayar University with decision no. 20.478.48”.**

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yıl: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

GİRİŞ

Bağlanma, yaşamın ilk dönemi olan bebeklik çağında başlar ve aşamalı bir şekilde devam ederek hayat boyunca sürmektedir. Bebeklikteki bağlanma, bebeğin ihtiyaçları karşısında ilk başvuracağı kişiyi araması, zamanın bir kişiyle geçirilmek istenmesi, korku veren durumlarda da yine aynı kişinin aranması ile ilgili bir durumdur. Bebeklikteki bağlanma, bebekte rahatlama duygusunu yaratan bir davranış örüntüsü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bebeğin bağlanma objesi ile arasındaki bağ/ilişki, diğer insanlarla olan ilişkisinden farklıdır ve bu ilişkinin biçimine göre kendini onun yanında güvende hissetmektedir. Araştırmalar en önemli bağlanma objesinin anne ve babalar olduğunu ortaya koymaktadır (Soysal ve ark.2005; Bowlby 2012).

Bağlanma ile ilgili olarak yapılan birçok araştırma, bireyin çocukluk dönemindeki bağlanma kalitesinin yetişkinlik yıllarındaki ilişkilerini önemli düzeyde etkilediğini ortaya koymaktadır. Kişilerin iletişim becerileri, sorun çözme becerileri gibi temel becerilerinin yanında bağlanma stilleri de ilişki tarzlarına etki etmektedir (Erözkan 2011).

Araştırmalara göre anne (veya baba) ile bebek arasındaki bağlanma ilişkisi olumlu ve güçlü ise kişilerin sonraki yıllarda kurduğu ilişkiler de pozitif bir nitelik taşımakta, bağlanma ilişkileri olumsuzsa bireyin sonraki yaşamın-

daki ilişkileri de önemli düzeyde sorunlu bir görünüm taşımaktadır. Bağlanma ilişkilerinin sosyal ilişkilerin yanında evlilik ilişkisinin yapısını da çok önemli ölçüde etkilediği belirtilmektedir. Güvenli ve güçlü ilişkilere dayalı bağlanma ilişkileri olan bireylerin evliliklerinin daha sorunsuz olduğu, sorunlu bağlanma ilişkileri olan bireylerin ise evliliklerinde daha fazla sorun çıktığı görülmektedir (Akbağ, İmamoğlu 2012; Sapountzi-Krepia et al, 2010; Kochanska & Kim 2012).

Bağlanma, yaşam için gerekli olan duygusal-etkileşimsel ilişki yapısı olup birçok karmaşık faktörden etkilenen ve süreklilik gösteren bir süreçtir (Zeybekoğlu 2013; Woodworth et al. 1996). Bağlanma ile ilgili olarak yapılan birçok araştırma, bireyin çocukluk dönemindeki bağlanma kalitesinin yetişkinlik yıllarındaki ilişkileri önemli düzeyde etkilediğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte literatürde anne-bebek bağlanması ile ilgili birçok çalışma mevcut olup, baba- bebek bağlanmasını ile ilgili yapılan çalışmalar daha sınırlıdır. Bu gerekçe ile yapılan çalışmanın amacı, baba-bebek bağlanma ilişkisi ve etkileyen faktörlerin saptanmasıdır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Araştırma Gurubu

Çalışma, kesitsel tiptedir. Araştırma 1 Ocak 2019- 1 Nisan 2019 tarihleri arasında yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini Manisa ili

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yılı: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Yunusemre ilçesinde yaşayan 6-12 aylık bebeğe sahip evli erkekler oluşturdu (N:1385). Manisa Yunusemre ilçesi farklı sosyokültürel grupları barındırdığı için Manisa bölgesini temsil etmektedir.

Araştırmanın Örneklemi belirlemede OpenEpi programı kullanıldı. Örneklem büyüklüğünü belirlemede bilinmeyen prevalans %50 olarak alınmıştır ve 0.05 yanılğı düzeyinde %95 güven aralığında en düşük örneklem büyüklüğü 301 olarak belirlendi.

Araştırmaya Dahil Edilme Kriterleri

Çalışmaya katılmayı gönüllü kabul eden, 6-12 ay arası bebeğe sahip evli erkekler, sözel iletişim kurulabilen bireyler olması.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler iki form ile toplandı. Baba-bebek tanıtım formu, baba-bebek bağlanma ölçeği.

Baba-Bebek Tanıtım Formu: Çalışmanın amaçları göz önünde bulundurularak babalara ve eşlerine ait sosyo-demografik ve sahip olunan bebeğe ait bilgileri almak amacıyla literatür doğrultusunda hazırlanan bir form kullanılmıştır. Toplam 34 sorudan oluşmaktadır.

Baba- Bebek Bağlanma Ölçeği: Condon ve ark. tarafından 2008 yılında doğum sonrası baba-bebek bağlanmasını değerlendirmek

amacıyla geliştirilen ölçek 19 maddeden oluşmaktadır. Ölçek; ‘sabır ve hoşgörü’, ‘etkileşimde zevk’ ve ‘sevgi ve gurur’ olmak üzere üç alt boyuttan oluşur. B-BBÖ’nden alınabilecek en düşük puan 19 en yüksek puan ise 95 olarak bildirilmiştir. Yüksek puanlar bağlanmanın yüksek düzeyde olduğunu ifade eder. Ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Kavlak ve Güleç tarafından yapılmıştır (Güleç ve Kavlak 2013). Bizim çalışmamızda B-BBÖ’nin toplam bağlanma cronbach alfa katsayısını 0,66, sabır ve hoşgörü alt ölçeğinin cronbach alfa katsayısını 0,64, etkileşimde zevk alt ölçeğinin cronbach alfa katsayısını 0,84, sevgi ve gurur alt ölçeğinin cronbach alfa katsayısını ise 0,68 olarak bulmuşlardır. Araştırmada B-BBÖ’nden alınan toplam puan ortalaması 72.9±9.0 olarak bulunmuştur

Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada veriler ev ziyaretleri ile yüz yüze anket tekniği ile toplandı. Babalardan sözlü ve yazılı olarak onam alındıktan sonra anket formu uygulandı. Anket formu uygulama süresi yaklaşık 30 dakika sürdü.

Verilerin Değerlendirilmesi

Verilerin analizinde SPSS 15.00 for Windows programı kullanıldı. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler (yüzde, ortalama, standart sapma) ve student T test kullanıldı. Tekli analizlerde farklı bulunan de-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yıl: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

ğışkenler lojistic regresyon modelinde çoklu analize alındı.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmaya yalnızca gönüllü olan babaların alınması araştırmanın bir sınırlılığı sayılabilir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Bilimsel Etik Kurulu'ndan gerekli onay alındıktan sonra TC Sağlık Bakanlığı Manisa İl Sağlık Müdürlüğünden izin alınmıştır. Araştırmaya dahil edilme kriterlerine uygun babalara araştırmanın amacı ve önemi anlatılmış, yazılı ve sözlü onamları alındıktan sonra araştırma kapsamına alınmıştır.

BULGULAR

Tablo 1. Babaların Demografik Özellikleri

		n	%
Yaş	20-29	92	30,6
	30-39	161	53,5
	40 \geq	48	15,9
Eğitim Düzeyi	Okur yazar ancak hiç okula gitmemiş	4	1,3
	İlkokul	33	11,0
	Ortaokul	75	24,9
	Lise	103	34,2
	Yüksekokul/Üniversite	86	28,6
Düzenli çalışma durumu	Evet	271	90,0
	Hayır	30	10,0
Çalışılan iş/meslek		105	34,9
	Üst sınıf	196	65,1
Ailenin ekonomik durumu	Gelir-Giderden Az	95	31,6
	Gelir-Gidere Denk	144	47,8
	Gelir-Giderden Fazla	62	20,6
Sosyal güvence	Evet	280	93,0
	Hayır	21	7,0
Evde yaşayan kişi sayısı	4 \leq	214	71,1
	5 \geq	87	28,9
Evdeki oda sayısı	3 >	115	38,2
	3 \leq	186	61,8
Aile Tipi	Çekirdek aile	264	87,7
	Geniş aile	37	12,3
Toplam		301	100,0

Araştırma gurubunun yaş dağılımı 33.1 \pm 6.5 (20-58) dir. %34,'si lise mezunudur.

%90'ının düzenli olarak çalıştığı gelir getiren bir işi vardır (tablo 1).

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yıl: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Babaların %49,2'sinin bebeği erkek, %50,8'inin kız, %60,7'si sekiz ay ve küçük, % 39,3'ü sekiz aydan büyük bebeğe sahiptir. Babaların %40,2'sinin ilk, %38,2'sinin ikinci, %16,9'unun ise üçüncü çocuğudur. Babaların %32,6'sının bebeği anne sütü ile beslenirken % 11,6'sı hazır mama, % 13,3'ü anne sütü ve hazır mama, % 42,5'i diğer cevabını işaretlemiştir. Babaların %63,8'i bebek bakımında eşine destek olduğunu belirtirken %36,2'si yardımcı olmadığını belirtmiştir. Babaların %10,6'sı bebek ağladığında ya da huzursuz olduğunda kendisi sakinleştirdiğini,% 63,8 eşinin % 25,6'sı ise beraber sakinleştirebildiğini belirtmiştir. Babaların %77,7'si be-

bek olacağını ilk öğrendiklerinde kendilerini baba olmaya hazır hissettiğini belirtmişken, %3,7'si hazır olmadığını % 18,6'sı kısmen hazır olduğunu belirtmiştir (tablo 2).

Babaların % 64,'i babalığa her zaman hazır olduğunu fakat işleri nedeniyle eşlerine yardımcı olamadığını,%26,9'u bebeğinin bakımını isteyerek yaptığını ve eşine bu konuda destek olduğunu,% 5,6'sı babalığa hazır olmadığını ama bebeğin bakımını yapmaya çalışarak eşine destek olduğunu,%3,3'ü babalığa hazır olmadığını bu yüzden bebekle ilgilenme konusunda eşine destek olamadığını ifade etmiştir (tablo 2).

SSTB
www.sstbdergisi.com
International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences
April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020
Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi
Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yılı: 2020
ID:484 K:15
ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711
(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)
(TRADEMARK)
(2015/04315- 2015-GE-18972)

Tablo 2. Bebek ve Bebekle Kurulan İlişkiye Yönelik Durum

		n	%
Bebeğin yaşı	8ay ve küçük	183	60,7
	8 ay büyük	118	39,3
Bebek cinsiyeti	Erkek	148	40,2
	Kız	153	50,8
Bu bebeğiniz kaçınıcı çocuğunuz?	İlk çocuk	121	40,2
	İkinci çocuk	115	38,2
	Üçüncü çocuk	51	16,9
	Dördüncü çocuk	8	2,7
	Beşinci çocuk	4	1,3
	Altıncı çocuk	1	0,3
	Yedinci çocuk	1	0,3
Bebeğiniz nasıl besleniyor?	Anne sütü	98	32,6
	Hazır mama	35	11,6
	Anne sütü ve hazır mama	40	13,3
		128	42,5
	Diğer		
Bebek bakımında eşinize destek oluyor musunuz?	Evet	192	63,8
	Hayır	109	36,2
Bebeğiniz ağladığında yada huzursuz olduğunda kim sakinleştirebiliyor?	Ben	32	10,6
	Eşim	192	63,8
	İkimiz	77	25,6
Bebeğiniz olacağını ilk öğrendiğinizde kendinizi baba olmaya hazır hissediyor muydunuz?	Evet	234	77,7
	Hayır	11	3,7
	Kısmen	56	18,6
Toplam		301	100,0

**Tablo 3. Baba-Bebek Bağlanması ve Etkileyen Faktörler Çoklu Analiz Sonuçları;
Manisa Örneği**

Reference	Reference	B	S.E.	β	%95CI		P
Toplam Bağlanma							
Akrabalık Durumu	Akraba olmayan	,193	,077	,133	2,510	,013	,042
Birlikte Yaşama Süresi	10 yıl altı	,147	,060	,133	2,449	,015	,029
Sabır ve Hoşgörü							
Kaçıncı Çocuk	İlk Çocuk	,124	,055	,126	2,238	,026	,015
Etkileşimde Zevk							
Çalışma Durumu	Halen Çalışan	,198	,087	,119	2,287	,023	,028
Sevgi ve Gurur							
Çalışma Durumu	Halen Çalışan	,187	,082	,129	2,288	,023	,026
Kaçıncı Çocuk	İlk Çocuk	,110	,052	,125	2,120	,035	,008
Akrabalık Durumu	Akraba Olmayan	,124	,072	,097	1,728	,085	,017

Lojistik Regresyon Modele Alınan Değişkenler: Toplam Bağlanma: Çalışma durumu (ref: halen çalışan), kaçıncı çocuk (ref: ilk çocuk), Akrabalık Durumu (ref: akraba olmayan), Birlikte Yaşama Süresi (ref: 10 yıl altı), Çalışılan İş/Meslek (ref: üst sınıf) **Sabır ve Hoşgörü:** Babanın yaşı (ref: 40 yaş altı), Çalışma durumu (ref: halen çalışan), kaçıncı çocuk (ref: ilk çocuk), bebeğin yaşı (ref: 8 ay altı), Akrabalık durumu (ref: akraba olmayan), Evlilik yaşı (ref: 20 yaş ve üzeri), Birlikte yaşama süresi (ref: 10 yıl altı), Çalışılan İş/Meslek (ref: üst sınıf) **Etkileşimde Zevk:** Çalışma durumu (ref: halen çalışan), kaçıncı çocuk (ref: ilk çocuk), Akrabalık Durumu (ref: akraba olmayan), Çalışılan İş/Meslek (ref: üst sınıf), Birlikte yaşama süresi (ref: 10 yıl altı), **Sevgi ve Gurur:** Çalışma durumu (ref: halen çalışan), kaçıncı çocuk (ref: ilk çocuk), Akrabalık Durumu (ref: akraba olmayan), Çalışılan İş/Meslek (ref: üst sınıf), Birlikte yaşama süresi (ref: 10 yıl altı)

Baba-Bebek Bağlanması ve Etkileyen Faktörler Çoklu Analiz Sonuçlarına göre; toplam bağlanma puanı akrabalık durumu ve birlikte yaşama süresinden etkilenmektedir. Eşi ile akrabalığı olmayan ve on yıldan daha az birlikte yaşama süresi olanların bağlanma düzeyleri diğerlerine göre daha iyidir. Baba bağlanma ölçeği alt boyutları incelendiğinde; sabır ve hoşgörü alt boyutunda ilk çocuklarda diğerlerine göre daha sabırlı olduğu görül-

mektedir. Etkileşimde zevk alt boyutu halen düzenli bir işte çalışan babalarda ve aesi ile akrabalığı olmayan babalarda diğerlerine göre daha iyi olduğu belirlenmiştir (tablo 3).

TARTIŞMA

Bağlanma, yaşam için gerekli olan duygusal-etkileşimsel ilişki yapısı olup birçok karmaşık faktörden etkilenen ve süreklilik gösteren bir süreçtir.

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yılı: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Araştırmaya katılan babaların B-BBÖ ölçeğinden aldıkları puan dağılımı $73 \pm 9,1(43-89)$ olarak bulunmuştur. Dinç tarafından 2012 yılında baba-bebek bağlanması üzerine yapılan araştırmada toplam bağlanma ortalaması $75,74 \pm 10,64$ olarak ($50,40-91,60$) bulunmuştur (Dinç 2014). Kavlak ve Güleç tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan B-BBÖ’nde toplam bağlanma puanı ortalaması $82,88 \pm 7,39$ (en yüksek 95, en düşük 49,80) olarak belirlenmiştir (Güleç ve Kavlak 2010). Çalışma yapılan diğer çalışmalar ile uyumludur .

Araştırmada 40 yaş üzeri kişilerin sabır ve hoşgörü düzeyi diğerlerine göre anlamlı derecede daha yüksektir. Din çalışmasında babaların yaşı ile bağlanma puanı arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığını ifade etmiştir (Dinç 2014) . Kuzucu 2011 yılındaki çalışmasına göre babanın yaşı, bebeğin temel ihtiyaçlarını giderilmesinde anneye yardımcı olmasında etkili olmaktadır. Kuzucu’ya göre yaşı ilerleyen babalar çalıştıkları meslek gruplarında belli bir seviyeye geldiğinden yaşı genç olan babalara oranla çocuğun ihtiyaçlarına ve bakımına daha fazla katıldıklarını ifade etmiştir (Kuzucu 2011). McVeigh ve arkadaşları 2005 yılındaki çalışmalarında babaların yaşının ilerlemesi ile bebek bakımına yardımcı olmaları arasında negatif ilişki saptamıştır (aktaran Dinç 2014). Araştırmada 40 yaş altı babalar ile sabır ve hoşgörü alt boyutu arasında iliş-

ki bulunmasının sebebi örneklem grubunun çoğunluğunun 40 yaş altı olup orta yaş grubu olmasından kaynaklı olmuş olabilir. Buda orta yaş grubunun bebekleri konusunda belirli bir olgunluğa ulaştıkları için babaların sabır ve hoşgörülü olmasını etkilemiş olabilir.

Araştırmada babaların eğitim düzeyleri ile B-BBÖ ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır. Dinç 2012 yılında yaptığı çalışmasında babaların eğitim durumu ve B-BBÖ puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulmuştur. Eğitim düzeyi yüksek olan babaların bebek bakımına daha fazla katılıp kendilerini daha demokratik görüşe sahip olduklarını belirttiğini ifade etmiştir (Dinç 2014). Kuzucu’ya göre ise eğitim düzeyi yüksek olan babaların özgüvenleri yüksek olup bebek bakımı konusunda daha bilgili ve öğrenmeye açık olduklarını belirtmiştir (Kuzucu 2011). Nkwake 2009 yılında yaptığı çalışmasında yüksek eğitim seviyesine sahip babaların eşlerine bebekleri konusunda yardımcı olduğunu düşük eğitim seviyesine sahip babaların ise bebek bakımının annenin işi olarak gördüğünü belirtmiştir. Ayrıca eğitim seviyesi yüksek babaların öğrenmeye açık olduklarından bebekleriyle daha fazla zaman geçirdiklerini bulmuştur (Nkwake 2009).

Araştırma düzenli bir işi olan babalar ile bağlanma puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuş olup düzenli çalışan babaların bağ-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yıl: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315-2015-GE-18972)

lanması çalışmayanlara göre daha yüksektir. Düzenli çalışan babalar bebeklerine daha verimli ve fazla zaman ayırabilmektedirler. Pinel-Jacquemin ve Gaudron (2013)'ün araştırmasına göre düzenli çalışan babalar ile bağlanma arasında olumlu yönde ilişki bulunmuştur (Pinel ve Gaudron 2013). Araştırmamız literatürle paralellik göstermektedir. Dinç (2012) çalışmasında da belirttiği gibi Benice (2014), Gürşimşek (2010) çalışmalarında babanın çocuğuyla geçirdiği zamanın sayısal olarak süresi kadar kadar verimli ve önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Birlikte geçirilen zamanın bağlanma ve iletişimi güçlendirme açısından önemli olduğunu vurgulamışlardır (aktaran Dinç 2014). Mercer ve Ferketich (1995) araştırmasına göre çocukları ile düzenli vakit geçiren babaların bağlanmasının bebeklerine karşı pozitif yönde olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırma literatür ile paralellik göstermektedir.

Araştırma çocuk sayısı ile toplam bağlanma ve alt boyutları arasında anlamlı ilişki olduğunu göstermektedir. İlk çocuğu olan babaların bağlanma puan ortalamaları iki ve daha fazla çocuğu olan babaların bağlanma puanlarından daha yüksektir. Sevil (2007) çalışmasına göre çocuk sayısının artmasının baba- bebek bağlanma puanlarını düşürdüğünü belirtmiştir. Bu durumu babaların çocuk sayısı arttıkça maddi ihtiyaçların arttığına ve sonucunda da manevi zorlukların arttığına bağlamıştır

(Sevil ve Özkan 2007). Mehall ve ark.(2009) araştırmasına göre bebek sayılarının artması ile babaların bebekleriyle daha az ilgilendiklerini ve bakımlarına daha az katıldıklarını belirtmiştir (Mehall ve ark. 2009). Paquatte ve ark.(2000), Sımsıkı (2011) çalışmalarına göre bebek sayısı arttıkça babaların bebek bakımına daha çok katıldıklarını saptanmıştır (Paquatte ve ark.,2000). Mercer ve Ferketich (1995) çalışmasına göre ilk çocuğu olan babaların yani ilk defa babalık ile karşılaşacak olan babaların bebekleriyle bağlanma oranını daha yüksek bulmuştur (Mercer ve Ferketich, 1995). Araştırma sonucu ve diğer çalışmalar çocuk sayısı ve bağlanma arasında negatif bir ilişki saptamış olup çocuk sayısı arttıkça babaların bebekleriyle olan bağlanma puanı azalmaktadır.Bu azalmanın sebebi Dinç 2012 araştırmasına göre babaların yoğun olarak çalışmasından dolayı evde geçirecekleri zaman az olup bu kalan süreyi birden fazla çocuğuna ayıracak olması baba ve bebekleri arasındaki bağlanmayı etkilemiş olabileceğini ifade etmiştir (Dinç 2014). Yine Dinç 2012 araştırmasında ilk çocuk sahibi olmanın verdiği merak ve heyecan duygusu ile babaların bebeklerine daha kolay bağlanma geliştirip bakımlarına daha kolay katılmış olabileceğini ifade etmiştir. Çalışma literatürle uyumludur.

Araştırmada birlikte yaşama süresi (evlilik süresi)ile bağlanma arasında negatif ilişki saptanmıştır. Evlilik süresi arttıkça bağlan-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yılı: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

ma azalmaktadır. Dinç (2012) araştırmasında evlilik süresi ile ölçekten alınan puanlar arasında anlamlı bir ilişki bulmuş olup evlilik süresi arttıkça bağlanmanın anlamlı düzeyde azaldığını ifade etmiştir (Dinç 2014). Sevil ve Özkan (2007) çalışmasına göre artan evlilik süresi ile baba ve bebekleri arasındaki bağlanmanın arttığını ifade etmişler ve artan evlilik süresinin çocuk sayısını arttıracığından babaların bebekleri konusunda daha fazla deneyimli olduğunu savunmuşlardır (Sevil ve Özkan 2007). Araştırmada evlilik süresi ile bağlanma arasında negatif ilişki saptanmasının nedeni evlilik yılı arttıkça çocuk sayısının artması ve çocuklara ayrılan zamanın azalmasından kaynaklı olabilir.

Araştırmada babaların çoğunluğu bebek bakımında eşlerine destek olduğunu ifade etmişlerdir. Çalışma hayatından kalan zamanda eşlerine bebek bakımında destek olabildiklerini fakat bu zamanın yeterli olmadıklarını ifade etmişlerdir. Mercer ve Ferketich'e göre bebek bakımında eşine destek olan babaların bağlanmasının bebeklerine karşı olumlu yönde olduğunu ifade etmişlerdir (Mercer ve Ferketich 1995). Dinç (2012) araştırmasında babaların bebek bakımına katılmasının bağlanmayı olumlu etkilediğini ifade etmiştir. Araştırmada babaların çoğunluğunun bakıma katıldıklarını ifade etmesi babaların bebeklerinin bakımı konusunda düşünceli olduklarını gösterir.

Araştırmada bebeklerin cinsiyeti ve bağlanma arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Pinel-Jacquemin ve Gaudron (2013)'ün araştırmasına göre bağlanma ve bebeğin cinsiyeti arasında ilişki saptanmıştır. Özellikle babaların en büyük erkek çocuğa bağlanma biçimi diğer çocuklara olan bağlanma biçimlerinden farklılaşmaktadır (Pinel-Jacquemin ve Gaudron 2013). Araştırmacılar bu durumu en büyük erkek çocuğun bir nevi ailenin devamı açısından üstlenebileceği rol ile ilgili bir durum olarak tanımlamaktadır. Araştırmada bebeklerin cinsiyeti ve bağlanma arasında anlamlı bir ilişki bulunamamasının sebebi; kadın-erkek eşitliğini dengelemek için son yıllarda kadınlara yönelik anayasamızda ve diğer yasalar çerçevesinde pozitif ayrımcılıklar yapılmıştır. Toplumda kadınlar iş hayatında ve toplumsal hayatta kendilerini gösterme imkanı bulmuşlardır. Tüm bunların sonucunda kadın-erkek eşitliği önemli ölçüde sağlanmıştır. Bu eşitliğin sağlanması sonucu toplumun kadına ve kız çocuklarına yönelik var olan önyargıları önemli ölçüde azalmıştır. Sonuç olarak babalarında kız çocuklarına bakış açısı toplumsal değişimlerle beraber değişmiştir. Erkek ve kız evlat arasında ayırım görülmeyecek seviyelerdedir.

SONUÇ

Manisa Yunusemre ilçesinde bulunan merkez aile sağlığı merkezlerindeki 6-12 ay arası bebeğe sahip babalardan alınan bilgiler doğ-

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yıl: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315-2015-GE-18972)

rultusunda sonuç olarak; üst sosyal statüdeki babaların, düzenli bir çalışma durumu olan, evlilik süresi 10 yıl altı olan, eş ile akraba olmayan, birlikte yaşanan eş ile evlenme yaşı 20 yaş ve üzeri olan, ilk bebeği olan babaların toplam bağlanma düzeyleri daha yüksek olup daha olumlu bağlanma davranışları göstermektedirler. 8 ay ve küçük bebeğe sahip babalar ile 40 yaş altı babaların sabır ve hoşgörü düzeyleri daha yüksektir.

ÖNERİLER

Bu sonuçlar doğrultusunda öneriler; Bağlanma objesi olan anneler kadar babalarında bağlanma durumu önemli olduğu için baba-bebek arasındaki bağlanmaların değerlendirilmesi. Baba- bebek bağlanması sosyoekonomik faktörlerden etkilenmektedir. Bu durum sosyokültürel durumdan da etkilenebileceğinden farklı bölgelerde de konu ile ilgili çalışmaların yapılmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

AKBAĞ, M., İMAMOĞLU, S., (2012). Cinsiyet ve Bağlanma Stillerinin Utanç, Suçluluk ve Yalnızlık Duygularını Yordama Gücünün Araştırılması, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri 2012; 10(Suppl. 2):651-682

BOWLBY, J., (2012). “Attachment and Loss 1”. Pinhan Publications, İstanbul, Turkey

ERÖZKAN, A., (2011). Üniversite Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Karar Stratejileri, Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi, 2(3) : 60-74

DİNÇ, S., (2014). Baba-Bebek Arasındaki Bağlanma Durumu ve Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi. İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi,(Danışman: Yard. Doç.Dr Serpil. Balcı).İstanbul

GÜLEÇ, D., KAVLAK, O., (2013). Baba-Bebek Bağlanma Ölçeği' nin Türk Toplumunda Geçerlilik Güvenilirliğinin İncelenmesi. International Journal Of Human Sciences, 10(2), 170-181

KOCHANSKA, G., KIM, S., (2012). Early attachment organization with both parents and future behavior problems: from infancy to middle childhood. Child Development 84(1):283-296

KUZUCU, Y., (2011). Değişen Babalık Rolü ve Çocuk Gelişimine Etkisi. Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi, 4(35)

MEHALL, K.G., EISENBERG, N., SPINRAD, T., GEARTNER, T., (2009). Examining The Relations Of Infant Temperament And Couples Marital Satisfaction To Mother And Father Involvement: A

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yılı: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

Longitudinal Study. Fathering 2009; 7 (suppl.1), 23-48

MERCER, R.T., FERKETICH, S.L., (1995).

Predictors Of Parental Attachment During Early Parenthood. Journal of Advanced Nursing 1995; 15:268—280

NKWAKE, A., (2009).

Maternal Employment and Fatherhood: What Influences Paternal Involvement In Child-Care Work In Uganda?. Gender & Development 2009; 17 (suppl.2),DOI: 10.1080/13552070903009726

PAQUETTE, D., BOLTE TURCOTTE, G., DUBEAU, D., BOUCHARD, C.A., (2000).

New Typology of Fathering: Defining and Associated Variables. Infant and Child Development. 9, 213–230

PINEL-JACQUEMIN, S., GAUDRON, C.Z., (2013).

parent-child attachments, perceptions, interacion and family Dynamics, Journal of Communications Research, Nova Science Publishers, Université de Toulouse II Le Mirail, France

SAPOUNTZI-KREPIA, D., LAVDANITI, M., DIMITRIADOU, A., PSYCHO-

GIOU, M., SGANTZOS, M., HE, H.G., FAROS, E., VEHVILÄINEN-JULKUNEN, K., (2010).

Fathers' Feelings and Experience Related to their Wife/Partner's Delivery in Northern Greece. Open Nurs J. 2010 Nov 5;4:48-54. doi: 10.2174/1874434601004010048

SEVİL, Ü., ÖZKAN, S., (2007).

Fathers Functional Status During Pregnancy and The Early Postnatal Period. Midwifery, 25:665–672

SOYSAL, A., BODUR, Ş., İŞERİ, E., ŞENOL, S., (2005).

Bebeklik Dönemindeki Bağlanma Sürecine Genel Bir Bakış, Klinik Psikiyatri Dergisi, 8(2): 88-99

WOODWORTH, S., BELSKY, J., KEITH, C., (1996).

The determinants of fathering during the child's second ear and third ears of life: a developmental analysis. Journal of Marriage and Family 58(3):679-692

ZEYBEKOGLU, O., (2013).

Paternity and family from the men's eyes in our day. Mediterranean Journal of Humanities III/2:311

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yıl: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

EXTENDED ABSTRACT

Attachment is a mutual relationship whose emotional aspect overweighs and whose development seen important (Bowlby 2012). According to attachment theorists, attachment pattern determined in infancy shows very little variability in the future (Soysal ve ark.2005; Bowlby 2012). One of the most effective structure of father's attachment suggesting a conceptual model of father's attachment was created by Lamp and et al. According to Lamp and et al. there are three characteristics of father-infant attachment. These characteristics are interactionfather directly cares about his infant, availabilityfather is available for his infant physical and/or mental, responsibility-father takes responsibility for the infant's care and comfort (Kochanska & Kim 2012). Although the role of mother in the psychological development of infant is a widely searched subject, the number of studies on the father's role is limited. Fathers supported for attachment process in infancy and through their presence in the delivery room have increased possibility of developing secure attachment between themselves and their babies (Sapountzi-Krepia et al, 2010). How he perceives himself as a father and how he feels close to this role is important for his contribution to child care (Zeybekoglu 2013). Father's participation in care, fathers, supported by their wives, taking responsibility of their children, spending quality time with their children on leisure times, playing games together and attending activities supports their attachment with their babies (Woodworth et al. 1996). **Objective:** The aim of this study was to determine the relationship between father-baby attachment and the influencing factors. **Materials and Methods:** The research was conducted between 1 January 2019 – 1 April 2019. The study population consisted of married men who had a baby of 6-12 months and were resident in Yunusemre district of Manisa province (N: 1385). The unknown prevalence was assumed as 50% for determining the sample size, so the min. sample size was determined as 301 in the 95% confidence interval at 0.05 error level. As a sampling method, the number of men who would be taken from each family practice was determined in proportion to the population. Statistical analysis was performed using SPSS 15.00 for windows package software. Descriptive statistics (percentages, mean, standard deviation) and Student's t-test were used to evaluate the data. Variables that were different in the single analysis were taken into multiple analysis. **Results:** The distribution of the scores of the fathers, which was taken from the B-BBÖ scale, was $73 \pm 9,1$ (43-89). Fathers who are in upper social status, who have a regular working status, who are under 10 years of marriage, who have not blood relation to the spouse, who are married to the present spouse in the age of 20 years and older, and who have the first baby have higher

SSTB

www.sstbdergisi.com

International Refereed Academic Journal of Sports, Health and Medical Sciences

April - May - June Issue: 35 Spring Summer Term Year: 2020

Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi

Nisan - Mayıs - Haziran Sayı: 35 İlkbahar Yaz Dönemi Yılı: 2020

ID:484 K:15

ISSN Print: 2146-8508 Online 2147-1711

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(TRADEMARK)

(2015/04315- 2015-GE-18972)

total attachment levels and show more positive bonding behaviors. Fathers with babies under the age of 8 months and fathers under 40 years age have higher levels of patience and tolerance.

Conclusion: Father-baby attachment is influenced by socioeconomic factors. It is thought that it is important to do studies related to the subject in different regions considering that it may also be affected by the sociocultural situation.